

Perustiedot

Perustiedot

Asian otsikko

EVA Kylä- ja kaupunginosatoiminnan kohdeavustukset (kylätaloavustus)

Diaarinumero

KAJDno-2023-1613

Valmistelija(t)

Sirpa Pöppönen, Veera Lintula

Valmistelijan sähköpostiosoite

veera.lintula@kajaani.fi

Arviointiin osallistuneet

maataloussihteerit (kyläavustusten valmistelija) Sirpa Pöppönen
hyvinvointikoordinaattori (osallisuus- ja hyvinvointijaoston esittelijä) Veera Lintula

Koskettaako päätettävä asia lapsia ja nuoria?

Kyllä

Yhteys strategiaan

- Menestyvä kaupunki
- Lasten ja nuorten kaupunki
- Resurssiviisas luontokaupunki

Millainen yhteys esityksellä on Kajaanin strategiaan?

Kajaanin kaupungin strategiassa on linjattu, että kehitämme Kajaania maakuntakeskuksena, jossa on tiivis ja kaupunkimainen keskusta sekä elinvoimaiset kyläalueet. Mitä kauemmas kaupunkikeskustasta siirrytään, sitä vähemmän alueilla on tarjolla kaupungin palveluita tai infraa. Kylätalot toimivat kyliensä toiminnan keskuksina.

Kylätaloavustuksen muuttaminen pelkäsi kylätoiminnan kohde- ja kehittämisavustukseksi suuntaa toimintaa eri asioihin. Kylätoimintaa avustetaan kohdeavustusten lisäksi kylä- ja kaupunginosayhdistysten toiminta-avustuksilla.

Millaiset vaikutukset esityksellä on strategiaan?

- - Merkittäviä kielteisiä vaikutuksia

Kuntalaisten hyvinvointi

- Palvelujen saatavuus ja laatu
- Sosiaalinen elinympäristö
- Osallisuus
- Hyvinvointi, terveys, elintavat, liikkuminen
- Talous ja toimeentulo
- Lapsivaikutukset

Mitä vaikutuksia esityksellä on kuntalaisten hyvinvointiin?

Kylillä ei ole kaupungin ylläpitämiä kokoontumis- ja harrastepaikkoja, joten kylätalot toimivat tällaisina. Kylätaloilla järjestetään mm. tapahtumia, myyjäisiä ja erilaista harrastustoimintaa. Kylätalot vahvistavat

osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä mahdollistavat harrastamisen ja kokoontumisen yhteisissä tiloissa. Ylläpitokustannuksista suurin osa kylillä katetaan talkoilla, avustuksina ja mm. juhlatilavuokrina.

Kylätalot ovat yleensä joko entisiä kyläkouluja tai muita kiinteistöjä, joissa kyläyhdistykset toimivat. Erityisesti entisissä kouluissa ylläpitokustannukset ovat huomattavat, ja energian hinnan nousun myötä kustannukset ovat nousseet entisestään. Korkeimmillaan kustannukset ovat noin luokkaa 10 000e/vuosi. Kyläyhdistyksissä nähdään, että kylätoiminta on vaarassa loppua, mikäli kylätaloavustus vähenee tai loppuu, sillä silloin ylläpitokustannukset koituvat mahdottomaksi.

Kylätalo toimii myös kunnallisten palveluiden mahdollistajana, esimerkiksi kansalaisopiston kurssseja järjestetään kylätaloilla. Kylät ja kyläyhdistykset tuottavat myös lähipalveluita (esimerkiksi liikuntaryhmiä) kylätaloissa edullisesti. Kylätalot ovat myös merkittäviä sosiaalisuuden mahdollistajia ja kanssakäymisen takaavia paikkoja sekä yksinäisyyden ehkäisyä erityisesti ikäihmisille. Maaseudun asukkaille kylätalot ovat saavutettavia paikkoja, sillä joukkoliikenne ei saavuta syrjemmillä alueilla.

Kyläläiset tekevät suuren määrän talkootunteja kylätalon ylläpitoon. Avustukset ovat merkittävä kylätoiminnan mahdollistaja.

Kylätalot toimivat tärkeässä roolissa myös turvallisuus- ja valmiusvalmistelussa. Toimivilla kylätaloilla on rooli mm. kriisitilanteissa.

Millaiset vaikutukset esityksellä on kuntalaisten hyvinvointiin?

-- Merkittäviä kielteisiä vaikutuksia

Lapsivaikutukset

- **Kasvun ja kehityksen yksilöllinen tukeminen**
- **Tiettyyn ryhmään kohdistuvat vaikutukset**
- **Asuminen ja kasvuympäristö**
- **Kulkemismahdollisuudet**
- **Harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuudet**
- **Terveys**
- **Ihmissuhteet, osallistuminen ja vaikuttaminen**
- **Turvallisuus ja turvallisuuden tunne**
- **Perheiden aikuiset**
- **Perheiden talous**
- **Varhaiskasvatus ja siihen osallistuminen**
- **Opetus ja koulunkäynti**

Mitä vaikutuksia esityksellä on alueen lapsiin?

Kylätalot toimivat kylien harrastuspaikkoina, jotka mahdollistavat myös lasten harrastamisen lähempänä kotia, omassa kylässä.

Millaiset vaikutukset esityksellä on alueen lapsiin?

-- Merkittäviä kielteisiä vaikutuksia

Yritysvaikutukset

- **Yritysten toiminta ja toimintaedellytykset**
- **Kilpailutilanne**
- **Yritystoiminnan monipuolisuus**
- **Työpaikkojen muodostuminen ja työvoiman saanti**
- **Yritysten asiakasvirrat**
- **Kansainvälistyminen**
- **Markkinoiden toimivuus**

Mitä vaikutuksia esityksellä on yritystoimintaan?

Kyläyhdistykset työllistävät mm. kioskitoimintaan, palvelutehtäviin ja ympäristönhoitoon, tällöin kyläyhdistys toimii mm. toimistona sekä työpaikkana.

kyläyhdistysten tapahtumatuotannolla on taas merkitystä alueen yritysten asiakasvirtoihin.

Kyllillä on myös lähtenyt käyntiin kansainvälisyystoiminta, tämä tarkoittaa sitä, että kansainväliset ihmiset majoittuvat kylätaloilla ja tekevät sitä vastaan talkoita kylätaloilla ja niiden ympäristöissä.

Millaiset vaikutukset esityksellä on yritystoimintaan?

- Vähäisiä kielteisiä vaikutuksia

Talous

- Vaikutukset kaupungin talouteen
- Menot, tulot, investoinnit, velkaantuminen
- Tuloksellisuus ja tuottavuus

Mitä vaikutuksia esityksellä on talouteen?

Elinvoimaiset kylät vahvistavat alueen elinvoimaisuutta.

Millaiset vaikutukset esityksellä on talouteen?

0 Ei vaikutusta

Kuntaorganisaatio ja henkilöstö

- Henkilöstön määrä, tehtävät ja osaaminen
- Palvelujen tuottamistapa
- Organisaation rakenne, tuloksellisuus ja vaikuttavuus

Mitä vaikutuksia esityksellä on Kajaanin organisaatioon ja henkilöstöön?

-

Millaiset vaikutukset esityksellä on kuntaorganisaatioon ja henkilöstöön?

0 Ei vaikutusta

Ympäristö

- Kestävä kehitys, ilmasto, elinolot
- Maaperä, luonnon monimuotoisuus, maisema
- Kaupunkikuva, kulttuuriperintö

Mitä vaikutuksia esityksellä on ympäristöön?

Mitä kauemmas asukkaiden tulee lähteä mm. harrastamaan, sitä enemmän syntyy ajoneuvopäästöjä.

Kyläyhdistykset toimivat myös kestäväen kehityksen eteen ja järjestävät mm. likakaivojen tyhjennysrinkejä, siivoustalkoita sekä tavaralainaimoita.

Maaseudun kulttuuriympäristöt ovat vaarassa hävitä, mikäli kylätaloja ei ylläpidetä.

Millaiset vaikutukset esityksellä on ympäristöön?

- Vähäisiä kielteisiä vaikutuksia

Yhteenveto

Yhteenveto/perustelut

Mitkä ovat esityksen kokonaisvaikutukset?

Toimivilla kylätaloilla on iso vaikutus maaseutualueiden asukkaiden hyvinvointiin. Kylillä ei ole kaupungin ylläpitämiä kokoontumis- ja harrastapaikkoja, joten kylätalot toimivat tällaisina. Kylätalot mahdollistavat myös lasten harrastamisen lähempänä kotia, omassa kylässä. Kylätaloilla on rooli myös turvallisuus- ja valmiustoiminnassa. Kylätalojen ylläpitoon suunnatut avustukset ovat merkittävä kylätoiminnan mahdollistaja ja ilman niitä kylätalojen ylläpito vaikeutuu huomattavasti tai loppuu kokonaan.